

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

25:TE ÅRG.

DEN 16 DECEMBER 1923.

N:o 11.

Foto. Florman, Stockholm.
Kliché. Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Kavallerishock på isen.
Hovfoto. W. Lamm, Sthlm.

Reinholdson & Rosen

Skarpt avgränsade personligheter med tydligt dragen kontur och en fast form både för sin yttre människa, sitt uppträdande och sin ande äro nu för tiden icke allt för vanliga. Den slutna formen kan ju i många fall vara lätt vunnen, om innehållet den omsluter är tunt, men är detta en kraftfull, energisk initiativrik och begävd personlighet, så är den fasta formen sällan lätt vunnen; den måste då vara en produkt av noggrannhet och själv-tukt. Men det är också endast den, som gör att krafterna kunna komma till full användning i rätt riktning. I en tid, där konturerna kring folks karaktärer oftast äro mer eller mindre suddiga, bränner en fast präglad personlighet sådan som generalmajoren greve Reinhold von Rosens sig in i medvetandet.

I sin egenskap av Inspektör för kavalleriet är generalmajor greve von Rosen detta vapens främsta målsman. Även den, som endast på avstånd och ytligt följer de brännande härordningsfrågorna, bör ha en stark känsla av att det är utsatt plats och en maktpåliggande uppgift den haver, som i dessa dagar företräder kavallerivapnet. Det svenska rykteriet har redan genom generalmajor von Rosens inspektioner lärt att känna och med förtroende se på sin främste målsman. Varken hans konturskarpa personlighet eller vad han bär i skölden kan hava undgått att bliva bekanta. Hans inspektioner bära i ovanlig grad hans egen prägel. Reda, klarhet och fasta former hava åt de inspekterade skänkt en känsla av trygghet och trevnad. Rum för ovishhet om vad som avsetts eller krävts har icke funnits. Den inspekterande är eller skall vara den fasta punkten vid sin inspektion. Ordning och planmässighet i sättet för inspekterandet återverka på truppen lika fördelaktigt som motsatsen verkar upplösande. Från det ögonblick inspektören mottager truppen till dess han genom sin order tillkännager att han slutat inspektionen verkligen *leder* han med klara besked och i en fast form.

Liksom hans inspektioner så bära ock hans kritiker prägel av sin upphovsmans klara tankegång. Ingen kan vara i tvivelsmål om, huru inspektören önskar att ett reglemente skall tillämpas eller en bestämmelse tolkas. Många ha gått från dessa kritiker med sina begrepp rörande månet utbildningsspörsmål på ett vägfarande sätt uppklarade, och säkert har mången i sitt stilla sinne tänkt: ja, just så måste det vara.

Redan tidigt under sin militära bana togs greve von Rosen i anspråk för uppdrag liggande, ehuru tätt intill så dock utanför tjänstens ramar. Det har krävts en mindre vanlig arbetslust, villighet att sätta in sin person, att offra sin tid och sina krafter — samt förmåga av koncentration för att gå i land med en arbetsbörda, som fullgörandet av alla de olika uppgifter vilka påvilat och än påvila greve von Rosen, innebära. Men just förmågan av koncentration, förmåga att systematisera arbetet, skänka även det en form, taga en sak i taget och utestänga tankarna på och bekymren för de andra har möjliggjort det trots omsorgen även om detaljerna. Under många år var greve Rosen sekreterare i Militärföreningen K. H. S. och därefter dess ordförande. Under samma tid var han även Stockholms fältrittklubbs sekreterare, andra befattningar av liknande slag att förtiga. För närvarande bekläder greve Rosen ordförandeplatsen i sistnämnda klubb samt är under H. K. H. Prins Carl vice ordförande i Svenska Ridsportens Centralförbund och i Stockholms Kapplöpningssällskap. I dessa sammanslutningar gör han sin icke minst betydelsefulla gärning och därinom får man icke den minst klara bilden av hans personlighet.

För en del år sedan samlades i Stockholm representeranter för Danmarks och Norges centrala hästsportorganisationer till möte med delegerade för den Svenska Ridsportens Centralförbund, för att dryfta och ordna frågan om det gemensamma arbete inom ridsporten i Norden, vilket lett till de lysande Nordiska ryttartävlingarna i Köpenhamn 1920 och i Göteborg detta år. Det gällde att utarbeta och fastställa gemensamma bestämmelser och tävlingsregler. Ordförande vid sammankomsten var greve Reinhold von Rosen. Det var med en känsla av trygghet

och en god del nationell belåtenhet de svenska representeranterna sågo just honom i spetsen. Man anade, att han i mer än ett avseende var en verklig tillgång på den svenska sidan. Världsman ut i fingerspetsarna presiderade han på ett glänsande sätt med älskvärdhet och grandessa vid den middag, som ägde rum i samband med förhandlingarna. Med snabb uppfattning, klarhet och en beundransvärd uthållighet ledde han förhandlingarna. Det hände nog mer än en talare, att då ordföranden vid slutet av behandlingen av en viss punkt sammanfattade diskussionen och de gjorda yrkandena, fann att hans eget yrkande i ordförandens version tog sig så bra ut, att han med en viss förvåning tänkte: låt det verkligen så väl, framstälde jag det så klart? Trots att ordföranden givetvis hade lejonparten av arbetet, var hans förmåga att klart och oftast formellt glänsande återgiva och sammanfatta de olika yrkandena in i det sista oförminskad. När man omkring kl. 3 f. m. efter ett omkring 7 timmar långt sammanträde skildes åt, hade han visserligen svårt att göra bruk av sin stämma men klarheten och den formella behärskningen voro desamma som vid början.

Det skildrade sammanträdet karaktäriserar honom som ledare av förhandlingar. Han för sin ordförandeklubba med ett underbart talomod, artig med en uppmärksamhet som är beundransvärd, med oväld men också med myndighet och så, att reda i förhandlingarna aldrig saknas.

Med greve von Rosens yrke har följt att han är ryttare. Han deltog med framgång i prisridningar, prishoppningar och kapplöpningar, han gjorde den märkliga distansritten runt Bottniska viken, och han är, den dag som i dag är, i jaktfältet ett mönster för en flott, oförskräckt och mot andra hänsynsfull jaktryttare.

Generalmajoren greve R. von Rosen är en av vår armés representativaste personligheter. Han har sinne för formen, för ceremoniens och det högtidligas betydelse. Han har en sällsynt förmåga att förläna värdighet åt förättningar, som skola hava en högtidlig prägel. Han har den smak och den kultur, som fordras för att göra det ceremoniosa självfallet, att få det att passa in i ramen.

Greve von Rosen kunde lätteligen hava valt att göra sitt liv mindre mödosamt. Har han valt en ärofullare ansvars- och arbetsfylld väg, så är det säkerligen därför, att den fond av idealitet han besitter drivit honom därtill. Han för den icke till torgs men man kan skymta den ibland även under alldagliga förrättningar.

Den som någon gång kommit honom in en rent mänsklig angelägenhet närmare, den vet ock att ridderlighet, godhet, finkänslighet och önskan att bespara andra svårigheter och obehag äro delar av hans natur.

”HVAR 8 DAGS GULDSPORRAR.” Till bilder å nästa sida.

För 20 år sedan, eller i Januari 1904, instiftade HVAR 8 DAG ett vandringspris: RIKSSKYTTESTANDARET om vilket landets Skytteförbund som bekant tävla vid de stora Riksskyttetävlingarna. Alla intresserade känna till detta vandringspris och betydelsen av att erövrå det, även om icke alla veta vem som instiftat det.

HVAR 8 DAG har nu, efter dessa 20 år, änyo velat instifta ett vandringspris av värde, och har efter ingående övervägande beslutat att låta detta komma *den militära ridsporten* tillgodo.

Med utgångspunkt från den största ryttarbragd som väl utförts av en svensk: Carl XII:s berömda 14-dagars ritt år 1714 från Pitesci i Valakiet till Stralsund (2,152 km.) har HVAR 8 DAG låtit utföra i minsta detaljer noggranna avbildningar av de i K. LIVRUSTKAMMAREN förvarade CARL XII-SPORRARNE men i *massivt 18-karats guld* inlagda i ett särskilt etui enligt bilden härvid, det hela utfört hos Hovjuveleraren W. A. BOLIN i Stockholm.

Vandringspriset är instiftat under namn av

HVAR 8 DAGS GULDSPORRAR
Vandringspris för Ryttare i Fälttävlan
och kommer att fr. o. m. 1923 årligen till innehav under närmast följande året tilldelas *segraren i fälttävlan* i

LÖJTNANT ROBERT BÄÄRNHIELM VID K. GÖTA ART.-REG:TE. SEGRARE I 1923 ÅRS FÄLTTÄVLAN OCH DEN FÖRSTE INNEHAVAREN AV HVAR 8 DAGS GULDSPORRAR.

Vidstående bild: "REFLEX" MED SECUREREN. Foto. tagen vid den sista tävlingsgrenen, Prishoppning, vid Fälttävlan å Strömsholm sommaren 1923. Å bilden synes huru oberörd av denna krävande tävotan hästen förefaller.

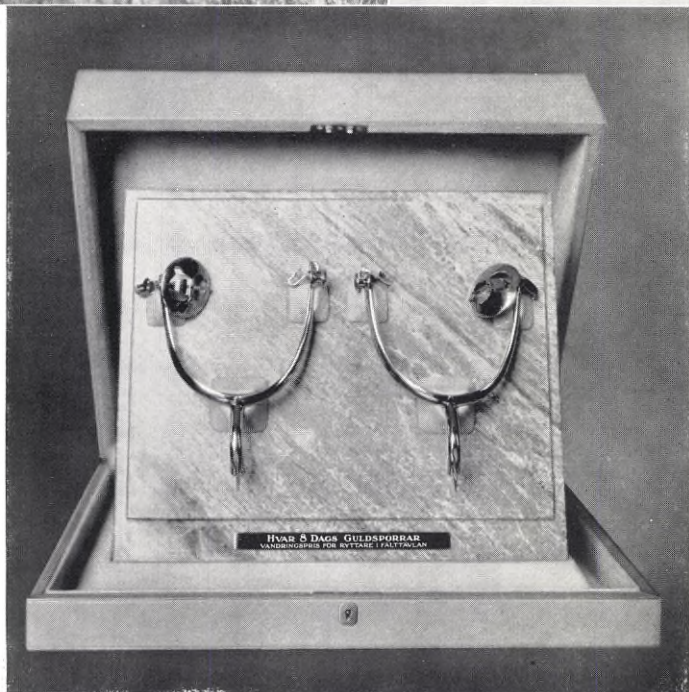
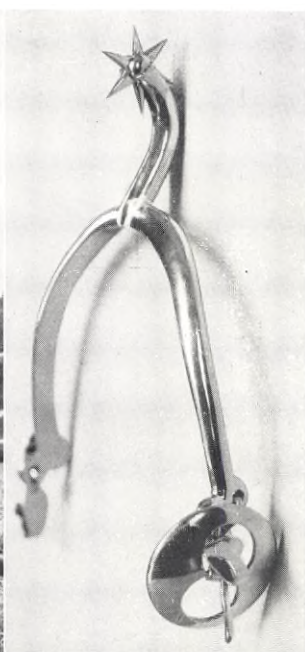
T. h.: DEN ENA AV HVAR 8 DAGS GULDSPORRAR. Dessa guldsporrar, liksom Carl XII:s egna, hålla betydande mått: icke mindre än 2 cm. större bredd mellan skänklarne än å nuvarande armémotell. Guldsporrarnes vikt är omkring 600 gram.

Därunder: BÅDA SPORRARNÄ I SITT ETUI AV LJUSBLÅ MAROCAIN FODRAT MED SKINN. Sporrarna vila på en marmorplatta. På en särskild silverplåt skall årligen det segrande ekipagets namn ingravveras liksom å de silversporrar, som till ståndigt innehav årligen åtfölja guldsporrarna.

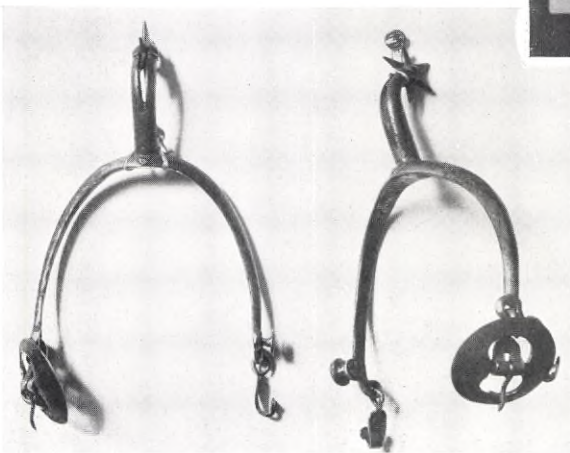
Nederst: CARL XII:S SPORRAR Å K. LIVRUSTKAMMAREN.

enlighet med Svenska Ridsportens Centralförbunds styrelses (— ordförande H. K. H. Prins Carl —) bestämmelser.

På grund av dessa bestämmelser har såsom segrare i 1923 års Fälttävlan förklarats löjtnanten vid K. Göta Art.-Reg:te Robert Bäärnhielm, vilken sålunda till innehav under 1924 emottager Hvar 8 Dags Guldsporrar. Med

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., G.-o

Guldsporrarna följa till ståndigt innehav såsom minne årligen ett par silversporrar av Arméns modell.

Efter 1928 tillfalla Hvar 8 Dags Guldsporrar för alltid det Regemente (Kår), vars officerare (reservofficerare däri inberäknade) under åren 1923—1928 uppnått bästa sammanlagda resultat i Offentlig Fälttävlan inom landet enligt S. R. C:s beräkningsgrunder. — Närmare uppgifter för intresserade meddelas i S. R. C:s Kalender.

Den förste erövraren av Hvar 8 Dags Guldsporrar Löjtnant Robert Bäärnhielm segrade i 1923 års Fälttävlan å "Reflex" fux v. e. Foundling**—Indus, född 1911 hos lantbrukaren Pål Mårtensson, Hejkelstorp, Dösjöbro i Skåne, och sedan 1914 nummerhäst vid K. Göta artilleriregemente.

Ekipaget, Löjtnant Bäärnhielm — Reflex, voro kommanderade till Ridskolan kursen 1920—1921. År 1922

Forts. å sid. 175.

Foto: Båfeldt, Köhamn. Kliché: Sjöberg, Göteborg.

SVENSK JULMARKNAD I KÖPENHAMN I GUSTAFSKYRKANS FÖRELÄSNINGSSAL.

Ett av stånden. Fr. v. Fru Boman med son, ensvöyen friherre Beck-Friis, konsulinna Carheim-Gyltensköld, prinsessan Margaretha, baronessan Plessen, överstinnan Irgens-Bergen, legationspastor Boman med son.

Vidst. bild:

DANMARKS RIKSDAG DEN 5 JUNI 1915, då landets reviderade grundlag trädde i kraft. Monumentalmålning av professor Oscar Matthiesen.

Foto: Julie Laurberg & Gad, Köpenhamn.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Göteborg.

Text å sid. 179.

En utomordentligt lyckad julmarknad öppnades den 4 december i Köpenhamn till förmån för där bosatta nödlidande svenskar. Initiativet hade utgått från svenska församlingens kyrkoråd och lokalen blev Gustafskyrkans stora föreläsningssal, där

Forts. å sid. 179.

Hvar 8 Dags utdelning av 25,000 kronor i studiestipendier.

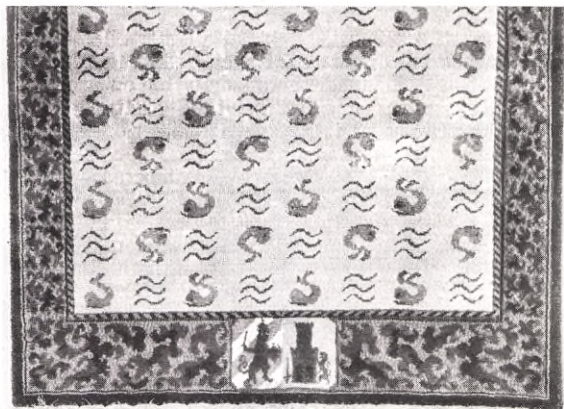
Såsom vi meddelade i förra häftet (nummer 10), komret Hvar 8 Dag att under år 1924 utdela ett stort antal stipendier till studieintresserade läsare, bl. a. resestipendium å Kr. 2,100 för handelsstudier i Amerika. De av våra läsare, som till äventyrs icke varit i tillfälle att taga del av vår stipendieförteckning, kunna erhålla densamma jämte alla upplysningar mot insändande av 35 öre i frimärken till Hvar 8 Dags Expedition, Göteborg.

Våra postprenumeranter påminnas att de just nu böra förnya abonnemanget för 1924. För detta ändamål medföljde i förra veckans nummer en blankett, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt, bokhandel eller tidningskontor. **Hvar 8 Dag höjer icke sitt pris: helårspriset är fortfarande endast 15 kronor.**

FRAMFÖR MEDELTIDSURET I LUNDS DOMKYRKA VID 12-SLAGET, då de båda trumpetarne höja sina instrument och heliga tre Konungar skrida fram för Jungfru Maria. — Bild: Goss, Uby.

EN 8-METERS FLOSSAMATTA UTFÖRD AV KONSTFLITEN I GÖTEBORG efter komposition av dess direktör, herr E. Hedberg. Den är — liksom 6 mattor förut — levererad till Länsstyrelsen i Göteborg. Mattan är vävd av glansigt ullgarn i siltegrått och guld med figurer i grågrönt, grönt och gråblå.

Det märkliga medeltida uret i Lunds domkyrka, vilket vi även tidigare återgivit i samband med domens 800-årsjubileum (se XXIV:51), fyller nu varje dag sin funktion och särskilt anmärkningsvärt är tolvstaget, då hela bildspelet träder fram i aktion. Vår bild är tagen just vid denna tid då de båda riddarne uppe på urets krön hugga in på varandra och giva varandra de 12, timslagen markerade svärds-huggen. Den förut rätt så rörliga skara av väntande åskådare, som fyller norra sidoskeppet och de delar av mittskeppet, varifrån man kan skymta det märkliga uret, stannar då och räknar under andlös tystnad de tolv timslagen efter vilkas förlopp de båda trumpetarne höja sina instrument till munnen, den vänstra dörren öppnas och de heliga tre konungar i högtidligt tåg träda fram under tonerna av hymnen "In dulci júbilo" och buga sig för den i mitten tronande jungfru Maria med Jesubarnet. — Huru den gamla återförvärvade medeltida

Efter fotograf.

DEN TILL MINNE AV TIMMERMANSORDENS NYINVIKTA ORDENSHUS PRÄGLADE PLAKETTEN. Modellerad och graverad av medaljgravör Sven Kulle.

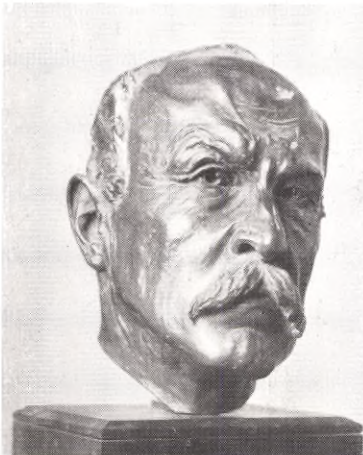

Bild: Sjöberg, Gbg.

FRÅN CARL ELDS UTSTÄLLNING. "Brita", porträttbyst av Bruno Liljefors samt "Dansen", den sistnämnda avsedd att placeras i Stadshusträdgården.

klendod, som uret utgör, uppskattas av hög och låg, av ung och gammal, därom vittna bäst de oväntat talrika dagliga besöken i kyrkan vid middagstolvslaget och den högtidliga andaktsfyllda stämning, som råder vid konungarnes hyllningståg.

Efter fotografier

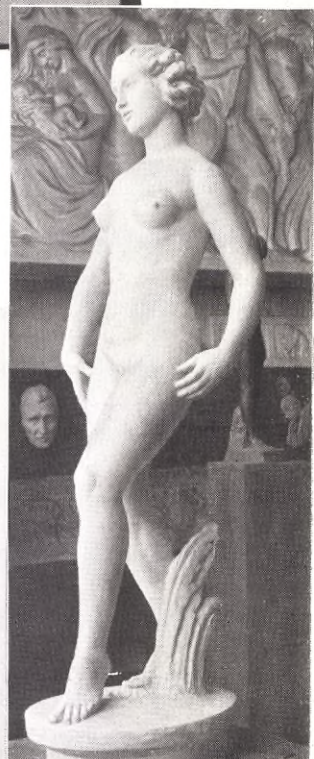

Bild: Sjöberg, Gbg.

OPERAN "BOHÈME" PÅ STORA TEATERN I GÖTEBORG. T. v.: Martin Öhman (Rodolphe) och fröken Inga Peters (Mimi) samt l. h.: Herr Eric Åby (Marcel) och fru Signe Eklöf (Musette)—Text å sid. 175. — Fotos Olsson & Hammarquist, Gbg. — *Klubb Sjöberg, Gbg.*

I samband med den irländske Nobelpristagarens Mr Yeats stockholmsbesök har *K. Dramatiska Teatern* upptagit hans landsmans, Oliver Goldsmith, lustspel "She stoops to conquer", på svenska "Värdshuset Råbocken". Premiären var den 8 december inför en fullsatt salong med Konungen närvarande. Utan tvivel skall det räknas na-

tionalscenen till förtjänst, att bland all mer eller mindre värdefull modern dramatik, giva ett sedan 150 år i sitt hemland populärt program, ehuru detta för en yngre generation kanske verkar alltför naivt. Stycket, skrivet år 1773, påminner såväl i intrig som i repliker om Holberg. *Olof Winnerstrand* och *Gustaf Molander* spelade de två

vännerna Marlow d. y. och George Hastings, stadda på friarefärd, den förre oerhört blyg i bättre dämning, men så mycket mera ogenerad i en motsatt miljö. Herr *Olof Molander* som stod för regin är allt beröm värd, i synnerhet för den stiltrogna och vackra uppsättningen.

Carl Browallius spelade den trevliga gamle konservative engelske lantjunkaren Hardcastle, som tyckte om gamla vänner och gammalt vin. *Ivar Kåge* var vid ett strålande lustspelshumör som spjuvern Tony Lumpkin. På spinnvidan nämna vi *Hilda Borgström* som den fåfänga fru Hardcastle — hon gläder ju alltid med sin vackra

Fortf. å sid. 175.

K. DRAMATISKA TEATERN. "Värdshuset Råbocken", lustspel av Oliver Goldsmith. Fr. v: Herr *Olof Winnerstrand* (Marlow d. y.), fru *Harriet Bosse* (Kate Hardcastle), herr *Carl Browallius* och fröken *Hilda Borgström* (Hardcastle och fru), fru *Gustaf Molander* (Hastings), fru *Tyra Zanderholm* (Constance Neville), herr *Ivar Kåge* (Tony Lumpkin). — Foto. *Almberg & Preinitz, Sthlm.* — *Klubb Sjöberg, Gbg.*

Nobelpriset i litteratur tilldelades som bekant i år irländaren *William Butler Yeats*, vars lyriska och dramatiska arbeten blivit uppskattade även utanför hans hemöns gränser. Detta är så mycket märkligare, som hans verk bottnar i ett rent keltiskt temperament, och i irländsk tradition, men den språkliga formen är engelsk och hans skaldebegåvning rik och originell. Irlands sägner och sagor ha i flera arbeten givit stoffet, så t. ex. i *The Countess Cathleen*, *Hanrahan the Red*, *The Shadowy Waters*, *The Kings Threshold* o. s. v. Redan i titlarna skönjer man poesien, skönheten och rytmen i hans diktning. Symbolism är också ett av de utmärkande dragen och patriotismen lyser överallt fram. En av hans främsta insatser för sitt hemland är den teaterns uppblomstring, för vilken han arbetat med egna skådespel och föredrag samt dessutom som verklig organisator.

Yeats har antagit Nobelstiftelsens inbjudan till dess stora fest och befinner sig med anledning därav jämte sin fru f. n. i Stockholm.

Bildcentralen.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichémat., Gbg.

ÅRETS NOBELPRISTAGARE I LITTERATUR, WILLIAM BUTLER YEATS, I STOCKHOLM.

Professor *Robert Tigerstedt*, den frejdade jirländske kulturbäraren, har den 2 december avlidit i en ålder av nära 71 år.

Ehuru född och uppfostrad i Helsingfors kom han redan 1881 över till Stockholm som laborator i fysiologi vid Karolinska institutet, där han fem år senare utnämndes till professor. I fjorton år beklädde han med heder denna post, till dess han vid sekelskiiftet återflyttade till sin födelsestad för att där upptaga motsvarande befattning. Han utvecklade en betydande verksamhet som vetenskaplig författare och under sin stockholmvistelse medhann han även flera mindre omfattande, men icke obetydliga uppgifter, exempelvis som lärare vid Högre Lärarinneseminariet, biträde i fångvårdsstyrelsen, ledamot i direktionen för Allm. barnhuset m. m. Sedan han 1919 erhållit avsked med pension från sin professorsverksamhet i Helsingfors fortsatte han emellertid på uppdrag av medicinska fakulteten att där hålla föreläsningar i fysiologi.

Robert Tigerstedt åtnjöt stort internationellt anse-

ende för sina arbeten inom fysiologiens område, där särskilt nervfysiologien blivit hans specialgebit, och han förstod som få att fångsla sina elevers uppmärksamhet och driva dem fram till egna goda resultat. Därför är han också nu på ömse sidor om Bottenhavet djupt saknad.

Edvard Munch, Norges främste målare, fyllde den 12 december 60 år. För någon tid sedan (nr 4) hade vi anledning omnämna hans sista stora arbeten, vilka visa att han alltjämt med kraft fullföljer sin sällsynt imponerande konstnärsgärning.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

PROFESSOR ROBERT TIGERSTEDT, Helsingfors. F. 1852. † 2 december.

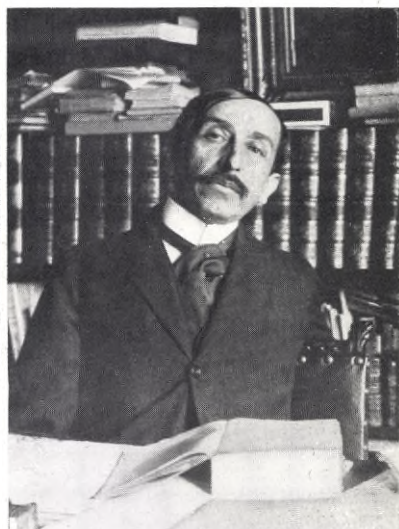
Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

ARTISTEN EDVARD MUNCH, Bygdø-Kristiania. 60 år den 12 december.

Som ung följde han först den då härskande realistiska riktningen, men efter studier i Kristiania och Paris tog han sin utbildning i egna händer och fann småningom denna säregna, i hemlandet banbrytande

Forts. å sid. 179.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

FÖRFATTAREN MAURICE BARRÈS. Paris. F. 1862. † 4 december. Text å sid. 175.

LANDSTIGNINGEN I GÖTEBORG DEN 10 DECEMBER.

Överst: "Patricia" med kronprinsparet (X) ombord vid tilläggsplatsen.

Därunder: Kronprinsessan Louises första steg på svensk jord. Kronprinsparet mött och hälsat med stor högtidlighet av honoratiöres och en ofantiig människomassa.

Nederst: Kronprinsen hälsar hederskompaniet ur Göta Art-Reg:te samt scouterna.

Fotos. Atelier Jonason, Göteborg.

Kl:Edt /ag. Sjöbergs Klubbhus, Gbg.

Kronprinsessan Louise satte den 10 december för första gången sin fot på svensk jord och möttes redan från första stund av spontana och hjärtliga välkomsthälsningar från ett redan av den nya furstinnans goda väsen intaget folk.

Kronprinsparet avreste från England d. 8 dec. ombord på den svenska ångaren Patricia, som skulle överföra dem till Göteborg. På måndagens morgon nalkades man de svenska skären, vilka

dock liksom själva staden lågo tätt höljda i dimma. Men vid 11-slaget då kronprinsparet skulle landstiga, hade det gråa höljet lyft och staden och landskapet lågo badande i strålände solsken. Englands fuktiga klimat hade vikit för det nordiskt klara och friska. Vid tilläggsplatsen hade

Forts. å sid. 175.

Rifer fotografi

KRONPRINSPARET PÅ SVENSK JULMARKNAD I LONDON.

Klänna: Gode Rithard & Klöhnström, Gbg

The Swedish Women's Relief Fund hade den 7 december anordnat en julmarknad i London, vilken öppnades av kronprins Gustaf Adolf, åtföljd av kronprinsessan Louise. Julmarknaden avhölls i Swedish Hall, Harcourt Street, och arrangementen voro synnerligen lyckade. Salen var vackert dekorerad med en svensk stuga i mitten, där en hel del specifikt svenska matvaror försåldes. Kronprinsen deltog med framgång bl. a. i ringkastningen. Den därvid använda ringen inköptes till högt pris av en entusiastisk engelska. På eftermiddagen anordnades en musikalisk underhållning, varvid bl. a. m:me Skilondz medverkade. Försäljningen vid de olika stånden

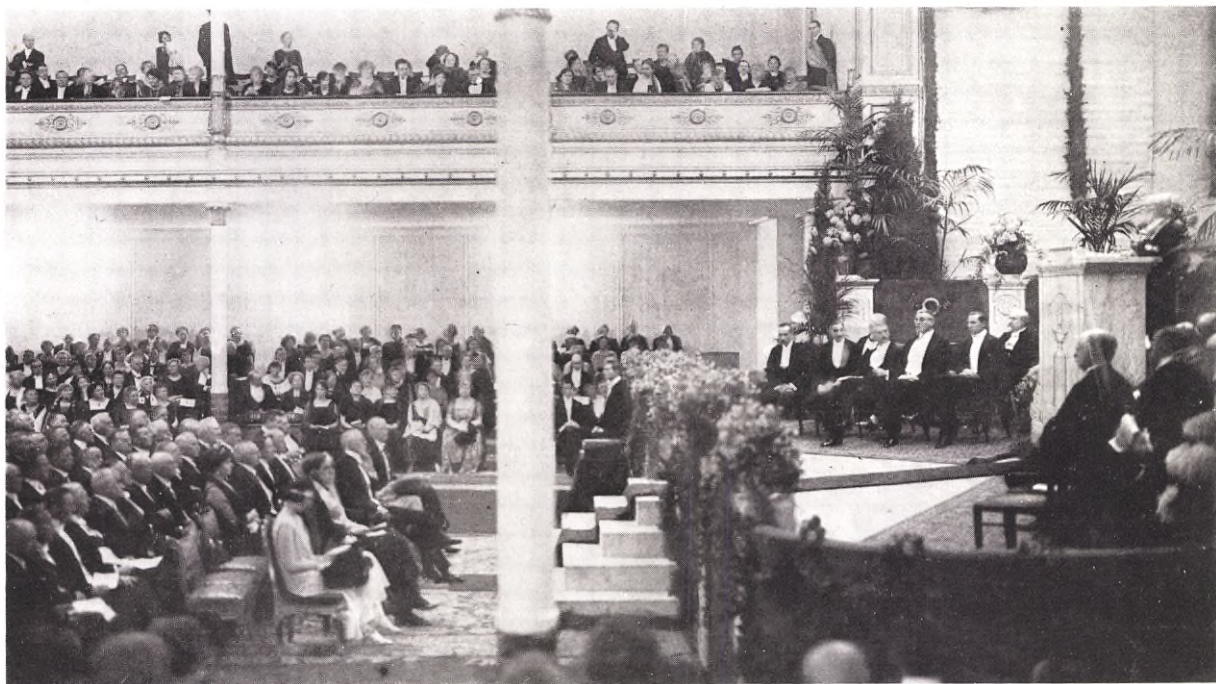
omhänderhades av nationalklädda damer och serveringen av damer, klädda i 1850-talsdräkter. Marknaden inbringade en betydande summa, som tillfaller svenska välgörenhetsstiftelser i London.

*

Nobelfesten ägde under sedvanliga högtidliga former rum den 10 december i Musikaliska akademins stora sal. Konungen, prinsarne Carl och Wilhelm, prinsessorna Ingeborg, Margareta och Astrid närvaro och en distinguerad publik fyllde salen till sista plats. Professor Schüch höll ett formfulländat och tankeväckande festtal och därefter följde talen för de olika pristagarna, som personligen eller genom sina länders ministrar i Stockholm ur konungens hand mottog prisbrevet. Personligen närvaro Pregl, Hill, Meyerhof och Yeats, medan Banting, Macleod och Millikan, bosatta i olika delar av Nordamerika, voro frånvarande. Respektive tal hölls av professorerna Gullstrand, Hammarsten, Johansson, Sjöqvist och författaren dr Per Hallström. På aftonen gavs stor bankett å Grand Hotell, vid vilken prins Wilhelm presiderade.

*

Tisdagen den 11 december gjorde kronprinsessan Louise sitt festliga intåg i den svenska huvudstaden. Tyvärr gömde solen sig bakom ett tungt och dimbesläktat höstdis. Men frånvaron av sol kunde icke förtaga det överväldigande intrycket av Stockholm i festskrud. Flaggor, girlander och dekorationer dolde de färglösa husväggarna, Norrbo var iklädd en ovanligt vacker och verkningsfull ljus- och flaggskrud och framförallt Drottninggatan med dess mångfärgade ljusramper, girlander mellan husraderna och tusen sinom tusen flaggdukar gjorde ett ståtligare och festligare intryck än kanske någon gång tidigare i huvudstadens historia. Över alltsammans

Bildcentralen.

NOBELFESTEN I STOCKHOLM DEN 10 DECEMBER. Främst i salen Konungen, prins Vilhelm, hertigparet av Västergötland med döttrar.

Klänna: Gode Rithard & Klöhnström, Gbg

Pressfoto.

ANKOMSTEN DEN 11 DECEMBER: T. v. VID CENTRALSTATIONEN. — T. h. DROTNINGGATAN I JULGALA.

strålade en jättestor furstekrona i korsningen av Kungs- och Drottninggatorna. Från Centralstationen och utefter hela den väg kortegen skulle draga fram stodo förväntans-

Foto, Holmén, Sthlm.

Klicché Aug. Sjöbergs Klichéanst., G-2

fulla människomassor packade i mångdubbla led och hela Gustaf Adolfs torg och Norrbro var ett enda böljande hav av människor. En mönstergill ordning upprätthölls

Pressfoto.

GUSTAF ADOLFS TORG.

Klicché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Foto. Holmén, Sthlm.

FÄRDEN ÖVER NORRBRO.

Vidst. bild:

FRAMME VID K. SLOTTET
MOT VILKET KRONPRINSES-
SAN SYNES SÅNDA EN LE-
ENDE HÄLSNING.

dock hela väntetiden och stämningen var också alltför glad och festligt betonad för att några misshälligheter skulle kunna tänkas äga rum.

Det blev dock efter vad som på förmiddagen blev bekant icke dessa troget väntande folkskaror utan landets drottning, som kom att bringa kronprinsessan den första hälsningen från Stockholm. Drottning Victoria, som förut av sjukdom varit förhindrad hälsa kronprinsessan, hade tidigt på morgonen rest den väntade till mötes bortom Södertälje och därefter från en station närmare Stockholm återvänt för att hinna före till mottagningen å Slottet.

Precis å utsatt tid kl. 11 gled extratåget in på Centralstationen och i detsamma intonas av de samlade mu-

Foto. Holmén, Sthlm.

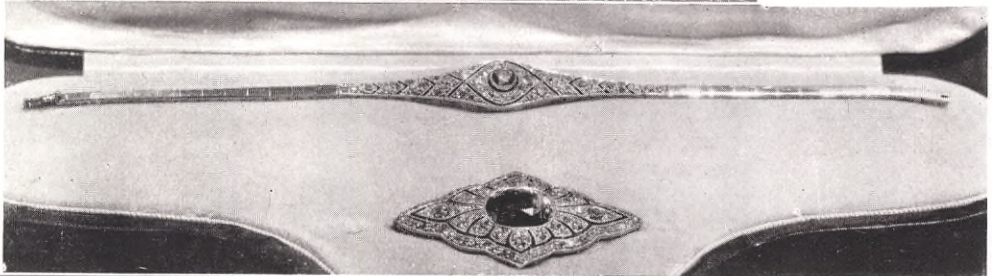
Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Överst: BÅL OCH BÅGARE I HANDHAMRAT OXIDERAT SILVER samt därunder: BROSCH OCH ARMBAND AV PLATINA, helt besatta med brillianter, i broschen dessutom infattad en sällsynt väcker ceylonsafir. Såväl bål och bågare som brosch och armband inköpta hos hovjuveleraren G. H. Dahlgren i Malmö.

Nederst: JARDINIÈRE SAMT STÖRRE OCH MINDRE ARM-LJUSSTAKAR i gammal Augsburgersstil av drivet oxiderat silver. Arbetena utförda vid hovjuvelerare Hallbergs ate-

sikkärerna Generalsmarschen, vid vars toner alltså kronprinsparet mottaga de första välkomsthälsningarna från Stockholms stad genom överståthållaren och fru Hederstierna, vilken sistnämnda till kronprinsessan över-

lier i Malmö. Samtliga silverarbeten voro utställda å Barnens Vänners Bordskulturutställning i Malmö samt inköptes för medel anskaffade genom insamling för vilken de två skånska länens landshövdingepar satt sig i spetsen.

Fotos Küller, Malmö.

KILBÄ: GÖB, ÖB.

lämnar en utsökt bukett av vita rosor. På den inre perongen möta Stockholms stadsfullmäktige, vars ordförande, direktör Allan Cederborg, håller ett kort men stämmingsfullt tal, vilket dock nästan drunknar i hurraropen från den tätt packade mängden bakom. I kungliga väntsalen möta ytterligare honoratiories och utanför stationen slutligen studentsångarna. I samma ögonblick som fursteparet stiger ut på trappan ljuda de första tonerna av Hör oss Svea och efter ytterligare tal, hurrarop och sång anträdde färden till Slottet mellan oavbrutet hälsande, hurrande och viftande folk-skaror. Sällan eller aldrig ha stockholmarna en masse visat sig märkliga så mycken spontan hjärtlighet. På Slottets borggård bildades fyrkant av Stockholms goss- och flickscouter under anförande av scoutchefen major Ebbe Lieberath. Då kortegen blev synlig hälsades den med stor salut med fanor, leven och fyrfaldiga hurrarop. Överallt å inre borggården samt i trappor och gångar posterade trupper i parad med björnskinnsmössor. I varje salong möttes kronprinsparet

av hälsande hovdignitärer tills slutligen i Gula salongen konungen och drottningen samt konungafamiliens övriga hemmavarande medlemmar samlats och mottogo det anländande fursteparet.

Efter fotografi. PORTRÄTTBYST AV KRONPRINSESSAN LOUISE av skulptören Knut Jern. Likhet och konstnärligt utförande gillade av Konungen.

Redan kl. 1 ägde Te Deum rum i det rikt prydda Slottskapellet. Predikan förrättades av pastor primarius, dr Nils Widner, varefter utfördes en hymn från orgelläktaren. Som avslutning sjöngs psalmen "Nu tackar Gud allt folk" och medan denna förklingade gavs från Skeppsholmen kunglig salut med 21 skott. Efter högtidligheten i Slottskapellet drogo sig så de kungliga tillbaka för att vila ut tills den stora galamiddagen på kvällen. I mottagningsprogrammet ingår för övrigt som bekant gratulationscour å Slottet den 12 samt musikalisk soaré och stor supé i festvåningen samma kväll, stor galaföreställning å Operan den 13 samt Stockholms stads mottagning för de nyförmläda å Stadshuset lördagen den 15.

Bliv medarbetare
i HVAR 8 DAG

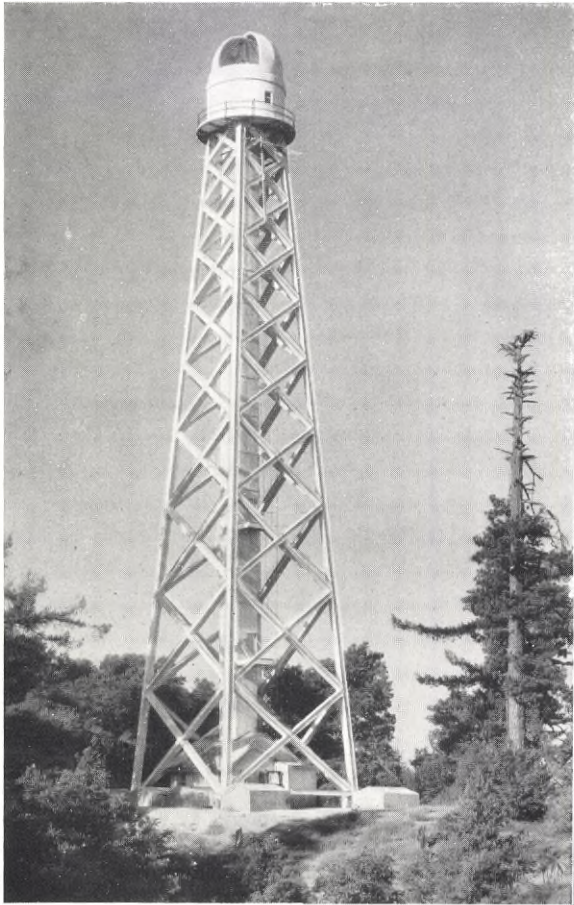

KRONPRINS GUSTAF ADOLF
OCH KRONPRINSESSAN
LOUISE.

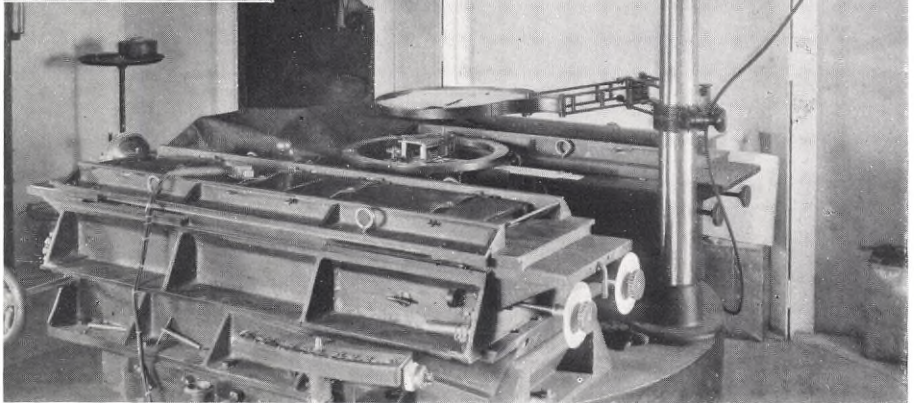
Vidst. bild:
GRUPPFOTOGRAFI FRÅN
RESIDENSET: Fr. v. sittande:
Landshövdingens fru von Sydow,
Kronprinsessan Louise,
statsfrun fru von Hofsten, hov-
fröken Reuterswärd. Stående:
Kapten von Sydow, landshöv-
ding von Sydow, översten, greve
Posse, Kronprins Gustaf Adolf,
hovmarskalken Rudebeck, kam-
marherren hertig d'Otrante,
kronprinsens adjutant major
Cederschiöld, kapten Tellander.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéans., Gön

Fotos. tagna å Residenset i Göteborg för H. B. D. av Hovfotograf Jonason, Gbg.

DET STORA, 50 METER HÖGA "TORNTELESKOPET" Å MOUNT WILSONOBSERVATORIET, SPECIELLT AVSETT FÖR DETALJFORSKNING AV SOLSPEKTRUM. *Teleskopet fortsätter under jorden i en 24 meter djup brunn, och dess längd är alltså 74 meter. Å tornets topp äro uppställda två speglar å närmare en halv meters diameter, vilka reflektera solljuset genom en lins å några dms diameter ned mot brunnens botten, varest ett s. k. Rowlandsgitter — en konkav spegel, vari är rispat fina linier; här icke mindre än 622 linjer per mm.!* — befinner sig. Detta gitter gör samma tjänst som en serie prismor och reflekterar solspektrat upp till kasettändan av teleskopet.

Efter originalfotos från Mount Wilsonobservatoriet.

Klick: G. Rydby & Klöhnstätt, C.

Nederst: KASSETTÄNDAN AV 50-METERS TORNTELESKOPET Å MOUNT WILSONOBSERVATORIET, belägen i huset på marken under tornet. Solskivan har här en diameter å 43 cm., och solspektrum får här en längd av 21 meter (!), varav 1 meter kan överskådas (spektrat kan förskjuvas).

För kort tid sedan meddelades i en amerikansk tidskrift, att astronomen *Charles St. John* å Mount Wilson-observatoriet, vilken sedan flera år tillbaka varit sysselsatt med att efterforska ett av Einstein på grundval av hans mycket omtalade relativitetsteori förutspått fenomen i solspektrum, nu lyckats påvisa detta fenomen. Ehuru den detaljerade redogörelsen från Mount Wilson angående dessa undersökningar ännu icke avhört, finnes ingen anledning att betvivla meddelandets tillförlitlighet, helst som fenomenet tidigare i år konstaterats å det engelska observatoriet Kodiakanal i Främre Indien och relativitetsteoriens riktighet får anses vara med största sannolikhet bekräftad redan av den vid solförmörkelsen den 22 sep-

tember år 1922 konstaterade ljusstråleböjningen kring solen (H. 8. D. årg. XXIV:37). Vad som ger detta meddelande dess särskilt stora intresse är emellertid, att bekräftelsen på det ytterst svårkonstaterbara fenomenet nu kommit även från den forskare, som under en lång följd av år varit sysselsatt med att efterforska det medelst världens största spektralapparater men tidigare icke kunnat finna det och därför hittills stått mycket skeptisk gentemot relativitetsteoriens överensstämmelse med verkligheten.

Fenomenet består däri, att samtliga linjer i solens spektrum äro minimalt förskjutna mot rött i förhållande till motsvarande linjer i spektrum från jordiska ljuskällor; förskjutningen motsvarar en skillnad i våglängd på blott 8 milliarddelar av en mm. Det följer som en konsekvens av ett av huvudantagandena i relativitetsteorien, nämligen antagandet om "tidens relativitet". Enligt detta antagande måste varje ort i världen ha sitt eget tidsförlopp, vilket hastighet är desto mindre ju större den vid denna ort varande materiella massan är. Konkret betraktat betyder det, att alla periodiska företeelser: klockors gång, svängningsrörelser, atomvibrationer etc. synas försigga desto långsammare å desto större kroppar, t. ex. långsammare å solen än å jorden. En konsekvens härav är enligt spektralanalysen, att solens spektrallinjer skola

vara förskjutna mot rött relativt motsvarande linjer i jordiska ljuskällors spektra, när det från solen härrörande ljuset besitter genomgående större "svängningstid".

Därmed är bevisat existensen av det tredje av de naturfenomen (varav två före Einsteins förutsägelser helt okända och ett svårförklarligt), som enligt relativitetsteorien måste finnas till i världen, märkbart för oss, men för vilka den äldre, hittills gängse naturbeskrivningen icke känner någon absolut nödvändig grund. Såsom nämdes i art. "Bekräftelsen å Einsteins relativitetsteori" i denna tidskrifts förra årgång n:o 39 härleder Einstein från generellare utgångsantaganden än dem, vilka ligga till grund för den hittillsvarande matematisk-fysikaliska

naturbeskrivningen, nya lagar för alla rörelsefenomen i världen. De skilja sig emellertid *praktiskt*, d. v. s. vid mätning med våra nuvarande instrument, obetydligt från de hittills antagna rörelselagarna, vilka bruka betecknas med Newtons namn. Blott i tre fall uppstår en för oss märkbar skillnad: 1. den solen närmast gående planeten, Merkurius, skall enligt Einsteins teori röra sig så, att dess approximativt elliptiska bana synes vrida sig kring solen 43 bågsekunder per århundrade *utöver* den vridning, som den enligt Newtons teori skall utföra (detta vridningsöverskott har varit känt sedan mitten av 1800-talet och svårt att förklara); 2. ljusstrålarna från de avlägsna stjärnorna skola böja sig kring solen med ett maximalbelopp vid solranden av 1.75 bågsekunder (konstaterat vid solförmörkelsen den 22 sept. år 1922); 3. spektrallinjerna i spektrum från solen skola vara förskjutna mot rött relativt motsvarande linjer i spektrum från jordiska ljuskällor och skillnaden i våglängd utgör 8 tusendels s. k. Ångströmska enheter eller 8 milliarddels mm. (konstaterat nu). Ehuru den observerade ljusböjningen och spektrallinjeförskjutningen synes vara något större än det av Einstein beräknade beloppet, antydande tillvaron av liknande fenomen på grund av andra orsaker (en eventuell minimal refraktion i närheten av solen i förra fallet och rörelser i solytans gaslager i senare fallet), och naturfenomen *alltid* kunna förklaras på olika sätt genom lösa s. k. *ad hoc*-hypoteser, torde alla fördomsfria forskare på detta område vara eniga om, att Einsteins världsomstörtande relativitetsteori nu erhållit den mest lysande bekräftelse. Ur Hvar 8 Dags astronomiska fotografisamling återgiva vi i samband härmed bilder av det jätteinstrument, varmed St. John vunnit sitt betydelsefulla resultat.

KRONPRINSPARET. Forts. fr. sid. 168.

vackra dekorationer gjorts, en stor människomassa samlats, scouter och ett hederskompani ur Göta artilleriregemente och främst landshövding och fru von Sydow med stadens honoratiore. Landshövdingen välkomnade i ett kort tal de kungliga varefter presentation följde. De närvarande damerna överlämnade charmanta blomsterbuketter till kronprinsessan, som leende och älskvärd besvarade hälsningarna. Följd av hurrarop och viftningar begav sig därefter kronprinsparet till residenset, där flickscouter paraderade.

Efter lunch å residenset, där kronprinsparet även tog "Hvar 8 Dags Guldsporrar" i betraktande, avlade de kungliga besök hos biskop Rodhe, å Göteborgs Barnsjukhus och Röhsska museet. Som den musikstad Göteborg är hade man också anordnat en festkonsert, varvid programmet utgjordes av svensk musik av Rangström, Aulin, Alfvén och Stenhammar. Särskilt blev den sistnämnda "Sverige", sjungen av en kör, en stämmingsrik och vacker avslutning.

På aftonen gavs stor bankett på Börsen och dess förlopp blev lysande. Landshövding von Sydow utbringade konungens skål och stadsfullmäktiges ordförande, herr Axel Carlander höll festtalet, i vilket han särskilt riktade några välkomstord till kronprinsessan på engelska. Efter fanfarer och hurrarop tog kronprinsen själv till orda och frambar i väl funna och vackra ordalag sitt och kronprinsessans varma tack. Ett behagligt inslag i festen var också den menuett, som dansades inför de höga gästerna, och en sångarhyllning. Från Börsen tog kronprinsparet omedelbart vägen till stationen, hyllade med facklor, illumination, blommor och hurrarop. Sångare under direktör Körtlings ledning väntade i hallen och gävo en avskedshälsning i toner. Då tåget kl. 11,15 avgick till Stockholm följdes kronprinsparet åter av entusiastiska hurrarop.

Det blev Göteborgs stad förunnat att bringa kronprinsparet de första välkomsthälsningarna. Och det var icke endast de officiella talen som gävo uttryck för en varm hyllning utan fastmer hela befolkningens oförställda sympati för den unga furstinnans på en gång nobla och älskliga väsen. Kronprinsessan Louise har liksom redan förut Kronprins Gustaf Adolf vunnit Göteborgs hjärta.

"HVAR 8 DAOS GULDSPORRAR". Forts. fr. sid. 163.

erövrade det tre pris i offentlig fälttävlan och två pris i offentlig prishoppning förutom ett avsevärt antal pris vid tävlingar inom Regementet. *Resultatet av 1923 års tävlingar är seger i fälttävlan svårare, vid de Nordiska Ryttartävlingarna i Göteborg sistlidne sommar samt 3:dje pris i sommarens fälttävlan å Strömsholm, den enda fälttävlan, som hittills avhållits i Sverige efter de bestämmelser, som antagligen komma att gälla vid Olympiska spelen i Paris 1924.* Dessutom en del pris vid Regementets tävlingar. —

I tävlan om *Hvar 8 Dags guldsporrar* står löjtnant R. Bäärnhelm främst med 16 poäng. Närmast stå:

Löjtnanten vid K. Svea Art.-Reg:te T. Tamm å "Flirt" 13 poäng.

Löjtnanten vid K. Livreg:ts Husarer R. Örn å "Apropos" 11 poäng.

Ryttmästaren vid K. Livgardet till Häst Cl. König å "Cecil" 10 poäng.

Hvar 8 Dag hoppas slutligen att detta nya vandringspris liksom *Riksskyttestandaret* inom sitt område skall visa sig vara av det gagn, som med dess instiftande är avsett. —
Redaktionen.

Till bild å sid. 166.

Stora Teatern i Göteborg har införlivat ännu en opera med sin repertoire, nämligen Puccinis Bohème. Utförandet blev mycket gott och kan på det hela betecknas som ett framsteg i säkerhet och konstnärlighet. Bland de uppträdande märktes också främst herr *Martin Ohman*, som nu återkommit från sitt engagement utomlands med ytterligare förbättrad röstbehandling och aktion. Som Mimi var Inga Peters behaglig och fru Signe Eklöf var en utmärkt god Musette. Samtliga rollinnehavare fyllde sina uppgifter väl och dekorationerna av herr Kanneworff voro stilfulla. Kapellet leddes mycket förtjänstfullt av herr Lill-Erik Hafgren.

K. DRAM. TEATERN. Forts. fr. sid. 166.

diktion — samt fruarna *Harriet Bosse* och *Tyra Zanderholm* som voro de två unga förälskade flickorna Kate Hardcastle och Constance Neville, vilka mycket riktigt också fingo sina respektive älskare när allt på slutet upplöstes i glädje och förståelse. Båda voro graciösa och söta i sina krinoliner. Som helhet var det en god föreställning, värd all uppmuntran.

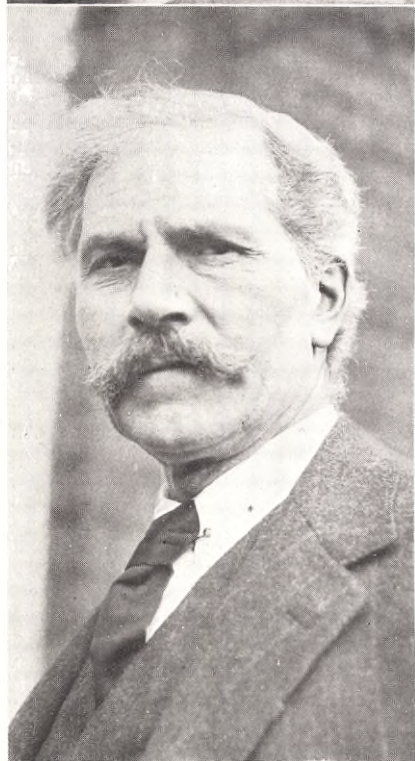
Till bild å sid. 167.

Maurice Barrès, en av förgrundsfigurerna inom nutida fransk litteratur och politik, har den 4 december avlidit i en ålder av 61 år.

Redan tidigt började han syssla med författarskap och icke mycket senare med sitt andra stora huvudintresse, politiken. Året 1888 blev ett märkesår för den unge, talangfulle mannen, ty dels invaldes han då som deputerad, dels fullbordade han första delen i den berömda trilogi, "Sous l'œil des Barbares", "Un homme libre" och "Le Jardin de Béatrice", som blev hans första stora framgång. Här trädde han i en originell och fångslande, men alldeles icke klar form fram i kamp för jag-kulten och mot "barbarerna". För Barrès voro "barbarerna" i detta tillfälle vad vi skulle kalla "brackorna" men snart inkarnerade han i detta ord främst tyskarna. Själv född i Lorraine och som barn vittne till dess lösrückande från moderlandet var detta tyskhat förklarligt och bottnade även i en stark känsla för hembygden. Det var också som hetsig nationalist han under senare år blev mest bemärkt, men hans säregna diktarbegåvning tog sig tid efter annan uttryck i skönlitterära arbeten, bland vilka särskilt märkas "La Colline inspirée", "Les déracinés", "Amori et Dolori sacrum" och "Colette Baudoche". Även i sina romaner förfäktade han idéer, men många av dem leva likväl av ett sållsamt diktens eget liv. För blott något år sedan utkom hans sista roman "Un jardin sur l'Oronte", där han i lidelsemättade och målände ord förtäljer en kärlekssaga, där den orientaliska praktiken och den galliska klarheten tillsammans göra det hela till ett betagande konstverk, väl värdigt att vara sin mästares sista.

Baldwin upprätthåller tills vidare regeringen, men möjligheterna för en ny ministärs danande diskuteras ivrigt. Det liberala partiet med Lloyd George och Asquith i spetsen besitter säkerligen de mest beprövade krafterna. Av den nuvarande regeringens medlemmar föll icke mindre än sex igenom vid valen, varav regeringens prestige i sin helhet naturligt nog lider. Bland arbetarpartiets främste står Ramsay MacDonald, partiledaren, som är ett mycket starkt namn, men lämplig kandidat till utrikesministerportföljen saknas här och regeringsbildandet vore också för Labour Party ingen lätt uppgift. Tankar på olika koalitionskombinationer hava likaledes framförts, men allt

SCEN FRÅN LLOYD GEORGE'S VALKAMPANJ I LANCA-SHIRE.

Nederst t. v.:
ARBETARLEDAREN
J. RAMSAY MACDONALD.

T. h.:
LADY ASTOR, den nu återvalda kvinnliga parlamentsledamoten, i agitation.

Åttan fotografier.

Ullrich: Goss, C. P.

Valen i England, som nu sedan veckor hållit allmänheten i spänning, ägde rum den 6 december och blevo ett svidande nederlag för unionisterna, det konservativa regeringspartiet. Liberalerna och arbetarpartiet hava gjort ungefär lika stora vinster, tillsammans

uppgående till ett hundratal platser. I och med detta resultat har den egendomliga situationen inträtt, att intet av dessa tre partier kan behärska de båda andra och därmed bilda en på säker majoritet stödd regering. De konservativa äro visserligen fortfarande i majoritet (med preliminärt 256 platser mot arbetarpartiets 184 och liberalernas 152) och Stanley

står ännu svävande. Ställningen är något hittills i Englands politiska liv alldeles okänt. I alla händelser äro valen en eklatant seger för frihandeln.

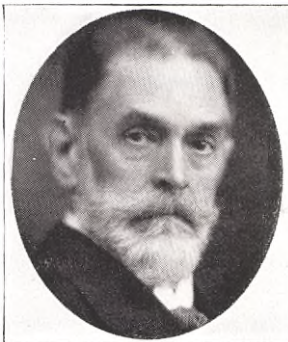
Genrebilder,

i ämnesval och utförande lämpliga för vignetten å ytteromslaget, äro välkomna samt honoreras vid användandet.

REDAKTIONEN.

H. A. NYBLÖM.
Författarinna. — Stockholm.
80 år 7 dec.*

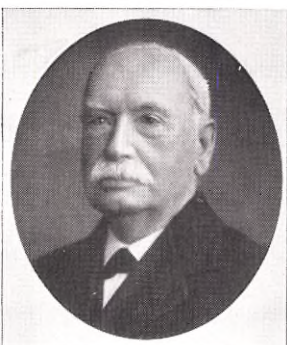
K. A. LINDMAN.
Landskapsmålare. — Stockholm.
75 år 20 dec.*

J. O. LEJDSTRÖM.
Professor. — Stockholm.
65 år 19 dec.*

E. H. ELLBERG.
Professor. — Stockholm.
55 år 11 dec.*

P. E. SÖDERWALL.
F. d. Förste stadsläkare. — Lund.
80 år 7 dec.*

A. O. ERICSSON.
Apotekare. — Norrköping.
70 år 25 nov.*

K. G. TINGVALL.
Förste stadsläkare. — Uppsala.
60 år 10 dec.*

F. O. S. NORDLANDER.
Provinsialläkare. — Växjö.
60 år 12 dec.*

S. H. S. TORPADIE.
Borgmästare. — Visby.
65 år 15 dec.*

C. R. ÅBERG.
Häradshövding. — Kungsbacka.
60 år 18 dec.*

B. K. S. R. LEIJONHUFVUD.
Friherre. Justitieråd. — Sthlm.
55 år 14 dec.*

A. F. OLSÉN.
Hovrättsråd. — Jönköping.
50 år 15 dec.*

C. H. ÅKERMARK.
Nyutnämnd Kommandör vid
Flottan.*

C. A. M. VIRGIN.
Direktör. — Stockholm.
65 år 17 dec.*

C. W. WINCK.
Skeppsredare. — Hålsingborg.
50 år 1 dec.*

N. MÖRCK.
Sjökapten. — Gävle.
50 år 13 dec.*

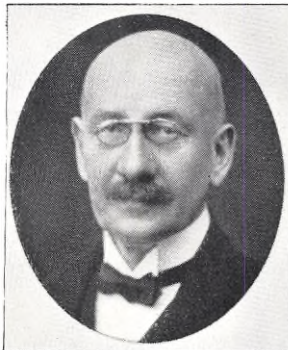
* Data å sid. 179.

Kliché: Aug. Nyberg's Klichéanst., Öbg

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. F. ENGLAD.
Fabrikör. — Göteborg.
65 år 19 nov.*

E. LEVIN.
Grosshandlande. — Göteborg.
60 år 1 dec.*

C. G. BLOMQVIST.
Apotekare. — Ludvika.
60 år 10 dec.*

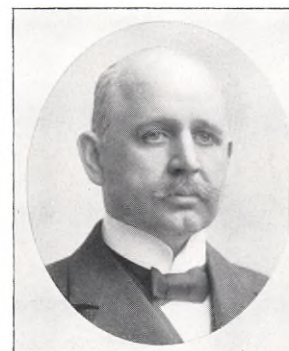
A. V. T. BERQVIST.
Bankdirektör. — Skara.
60 år 19 dec.*

G. R. GRÖNKVIST.
Direktör. — Katrineholm.
60 år 3 dec.*

F. THÖRNBLADH.
Ingeniör. — Stockholm.
60 år 13 dec.*

J. A. GRILL.
Disponent. — Jordberga.
50 år 5 nov.*

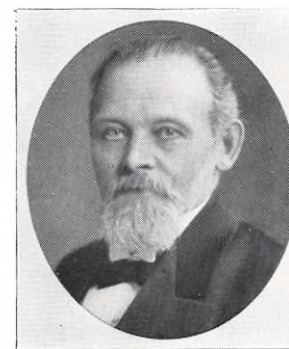
T. H. A. HUMMEL-GUMÆLIUS.
Bergsingeniör. — Kärrgruvan.
50 år 1 dec.*

E. A. SMITH †.
F. d. Kommendörkapten.
Sihlm. — F. 1848. † 2 dec.*

A. B. PÅHLSSON †.
Överingeniör. — Kristianstad.
F. 1850. † 23 nov.*

E. JÄDERIN †.
F. d. Professor. — Stockholm.
F. 1852. † 24 nov.*

A. I. LINDHAGEN †.
Kansliråd. — Stockholm.
F. 1865. † 26 nov.*

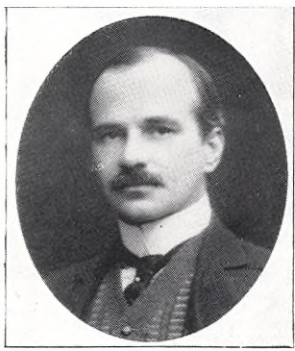
J. E. FRYKBERG †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 1862. † 6 dec.*

J. E. HEDQVIST †.
Disponent. — Piteå.
F. 1867. † 14 nov.*

O. OLLÉN †.
Fabriksidkare. — Flen.
F. 1869. † 15 nov.*

E. H. MEDÉN †.
Överingeniör. — Short Hills.
F. 1869. † 8 nov.*

Årshöft Aug. Sjöbergs Bildhuggeri, Udög

* Data å nästa sida.

HELENA NYBLOM f. Roed. Ingick 1864 äktenskap m. sedermera professorn Carl Rupert Nyblom i Uppsala. Började 70 publicera små noveller vilka senare, följdes av romaner, sagor o. dikter.

AXEL LINDMAN. Utg. fr. Konstakad. 75, stud. i Frankr. o. Italien 75—79 landskaps- o. sjömalare. Repres. å Nat.-mus. o. Göteborg. Mus. Ordf. i Sv. konstfören. fören. 01—11, sistn. är hed.-led., Sv. Konstn. sjuvk- o. understödsfören. Agré av Konstakad. 84. Led. 97.

OSCAR LEIDSTRÖM. Elev v. musikonserv. i Stockh. 75, musikdir. 81, sångstud. h. Bax i Paris 85—86, i Berlin 05—07, Ital. 10. Organ. i Kungsh. förs. 83—98. Sånglär. sdn 92, lär. i solosång v. Musikonserv. 98, prof. 13. Led. av Musikaliska akademien.

ERNST ELLBERG. Stud. v. Mus.-konv. 86—92, anst. i hovkap. ex. 87, ord. 90—05; vik. lär. i kontrapunskt. komp. o. instr. 03, ord. 04, prof. 16. Led. av lärov.-styr. v. konserv. sdn 19.

EMIL SÖDERVALL. Stud. 60, med. lic. 71, med. dr. 81, distr.-läk. i Ämmelbergs dist. 72—73, i Ronneby dist. 73—78, förste stadsläk. i Lund 78—13. Stadsfullm. i Lund 85—07, led. av styr. f. sparb. 01—24, v. ordf. 09—22.

AXEL ERICSSON. Apot.-ex. 79, tj.-g. å olika apotek, förestånd. under många år, priv. å apot. Svanen i Norrköp. sdn 05. Led. av dir. ö. Apotek. soc. 15—23, v. ordf. i Sv. apot.-förb. centralstyr. o. dess verkst. utsk. led. av apotek. beför.-nmd sdn 19, ordf. i Östg.-kretsens av Sv. apot. förb. sdn 11. Verkst. dir. i Norrköp. apot. mineralvatt. a.-b. sdn 08. Led. av fattigv.-styr. i Norrköp. 03—06, stadsfullm. där 06—20, led. av drätselk. 07—21, dess v. ordf. fr. 14; ordf. i stadens fasth.- o. länekontor, led. av hälsov.-nmd 06—14, dess ordf. fr. 13; v. ordf. i styr. i Riksb. avd.-kont. sdn 10.

KARL-GUSTAF TINGVALL. Stud. 82, med. lic. 97, stadsläk. i Västrås 98—10, förste stadsläk. i Uppsala sdn sistn. är. Överläk. v. Upps. epidemisjukh. sdn 11, lär. i epidemiologi v. Upps. univ. sdn s. å. läk. v. straffäng. sdn s. å. läk. v. länets sinnesslöanst. sdn 18. Ordf. i styr. i Upps. läkareförening innevarande år.

OSCAR NORDLANDER. Stud. 87, med. lic. 98, underläk. v. Sofiahem. 99, ex. prov.-läk. i Ljusne 1900—13, prov.-läk. i Älvåden 14—20, prov.-läk. och biträd. förste prov.-läk. i Växjö sdn 21.

HJALMAR TORPAPÄ. Stud. 77, hovr.-ex. 81, v. hvd. 85, rådmän i Visby 86, borgmäst. där sdn 19. Krigsdoms. v. Gotl. trupper sdn 20. Led. av styr. i Riksb. avd.-kont. sdn 21, dess ordf. sdn 22, led. av styr. f. D. V. Bs sparb. sdn 05. RUTGER ABERG. Stud. 82, jur. utr. kand. 90, v. hvd. 92, assess. i Göta hovr. 02, rev.-sekr. 06, häradshöv. i Hall. l. norra doms. sdn 07. Stadsfullm. i Kungsbacka ordf. 10—22.

BO LEIJONHUFVUD. Stud. 86, jur. utr. kand. 93, e. o. not. i Svea hovr. s. å. fiskal 03, ass. 04, hovr.-råd 09, konst. rev. sekr. 08, rev.-sekr. 10, justitieråd sdn 11. Led. av styr. f. K. Teatr. pens.-inr. 03—08, omb.-man h. Vetenskapsakad. 08—11. Komm. m. st. i N. O.

ANGEL OLSEN. Stud. 92, hovr.-ex. 99, e. o. not. i Svea hovr. s. å., i Göta hovr. s. å., tj.-g. i Göta hovr. sdn 04, fiskal 10, hovr.-råd 11. Ordf. i fattigv.-styr. 18—20. Ordf. i Jönköpings nykterh.-nmd.

HARALD ÅKERMARK. F. 1873, uljtn. v. Flott. 94, komm.-kapt. 2. gr. 16, i gr. 18. Kadettoff. o. lär. v. Sjökrigssk. 02—08, lär. v. Sjökrigssk. 14—19. Chef f. torpeddep. i Stockh. 17, chef f. Marinförvalt. torpedavd. 19, chef f. Sjöförsvarets kommandoexp. 23. Ledare av Ålandsexped. 18, chef f. Flott. torpedskolor 20 o. 22. Sakkunn. i utredn. ang. officers- o. underoff. beförd. 12—13, för 2dra försvarsberedn. 13—14, ang. rekryter. o. utbildn. av Flott. officer m. m. 18—21, marineredn. 20—21. Led. av Örl.-mannasällsk., Krigsvet.-akademien.

CLAES VIRGIN. Telegraf.-ex. 77, stat.-skr. v. Stat. jännv. 78—88, reseinspektör i försäkr.-bol. 88—89, verkst. dir. i Skand. kreatursförsäkr.-bol. 90 l. livförsäkr.-a.-b. Valand sdn 83, dess styr. ordf. Framstående organisatör af ett flertal stora allantrösk. inhem. lösnärer m. m. Biografi o. hetsid.-portr. årg. XX-13.

CARL WINCK. Sjökapl.-ex. 93, befälh. å Hålsingberg-ångaren "Nordkap" 98—02 da han m. medtress. bild. Rederi-a.-b. Wallhall, befälh. å dess ang. "Oswin" 03—14, därefter bol. verkst. dir. Bildade s. å. Red.-a.-b. Nordkap o. Red.-a.-b. Vanadis 18, huvudredare i ång. "Atlanten". Styr.-led. i ett flertal red.-bol., Nord. hand.-bankens avd.-kont., Sydsv. ömsesid. ångfartygsförsäkr.-bol. Led. av hand.- o. sjöf.-nmd, på sin tid stadsfullmäktig.

NILS MÖRCK. Sjökapl.-ex. 94, segl. f. P. J. Hægerstrands (sed. Erik Brodén) rederi i Gävle 94—12, ångb.-befälh. fr. 02. Anst. h. rederi a.-b. Nordstjärnan o. befälh. å flera av dess ång. f. n. å Kronprins Gustaf Adolf. Rådade under kriget en eng. skeppsbesätt. o. fick av eng. amiralitet såsom erkänsla mottaga en ståtlig silverpokal.

EMIL LEVIN. Efter avslut. stud. v. elem.- o. hand.-skolor affärsanst. Grund. m. G. A. Mellin i Göteborg. firman Mellin & Co, vilken utvidg. t. en av landets största kaffeimportfirmor. Medstift. av kafferosteri-a.-b. Triangeln o. led. av dess styr. Styr.-led. i a.-b. Sv. hand.-bankens avd.-kont. Ordf. i styr. f. Göteborg. handelsresandeförening sdn 05.

CARL BLOMQUIST. Apot.-ex. 93, inneh. av apot. i Ludvika sdn 14. V. ordf. i Ludv. stadsfullm. ordf. i fattigv.-styr. i styr. f. tuberk.- o. epid.-sjukstug.-nykterh.-nmd; led. av kyrkorådet, pens.-nmd, kyrkovård, landstingens repres. i styr. f. Brunnsviks folkhögsk.; v. ordf. i Ludv. diakonifören, ordf. i styr. f. Ludv. fören. f. idrott. Led. av Hand.-bankens avd.-styr. Inneh. av Sv. gymn.- o. idr.-fören. riksförb. förtjänstmed. i guld. Fören. f. skidlöpn. främj. stora guldm., Sv. Röda K. silvermed., Brandförsäkr.-bol. Svens med. f. mod och rådhigt.

TOR BERGQVIST. Stud. 83, utg. fr. Schartaus hand.-inst. 84, inneh. av firma i eget namn i Skara 88—88. Verkst. dir. f. Skarab. l. lantm. centralföb. 95—09, f. Skarab. e. banks kont. f. Skara sdn 04, f. System a.-b. sdn 97, f. Lidköp.—Skara—Stenst. jännv. a.-b. 06—15, f. Göteborg. systembol. lev. för. 08—17. Stadsfullm. sdn 95, ordf. sdn 13; led. av drätselk. 95—14, led. av stadsfullm. beredd. utsk. 07—12, ordf. 12; styr.-led. i Lidk.—Skara—Stenst. jännv. a.-b. sdn 02, ordf. sdn 15; styr.-led. i Västerg.—Göteborg. jännv. a.-b. sdn 22, led. av Skarab. e. banks centralstyr. sdn 10, länets allm. sparb. sdn 17, led. av dir. f. lasar. sdn 18, v. ordf. i styr. f. St. Ekebergs sanat. sdn 16. Led. av landstinget sdn 07, dess valnmd sdn 10, ordf. 20, led. av dess sjukv.-komm. sdn 18, ordf. i dess finansutsk. sdn 18, led. av dess förvaltn.-utsk. sdn 20. Led. av styr. f. länets lantm. centr.-föb. 95—21. Sv. lantm. riksförb. 05—21.

ROBERT GRÖNKVIST. Började 86 praktisera i Katrineholm i helt liten skala men utvidgade under hand sin verksamhet till en betydande omfattning med egna patent m. m. År 1907 bild. Grönkvists mek. verkstads a.-b. med G. sasom verkst. dir. 13 byggdes en stor kullagerfabrik vilken 15 uppgick i A.-b. Svenska Kullagerfabriken; de stora gjutrier som anlades 16 under firma A.-b. Grönkvists gjutrier övergingo t. A.-b. Pumpeparator. Byggde tegelbruket i Skoldinge 18. Under flera år intill 21 led. av samhällets flesta mera betydande kommunala institutioner samt landstingens. Verksam inom Katrineh. Immanuelns församl. o. för tillkomsten av dess kyrka. Hed.-led. av hantverksföreningen.

FERDINAND THÖRNBLADH. Genomg. Tekn. skolan i Stockh. samt prakt. i Tyskl. Inneh. på sin tid egen elektr. affär i Eskilstuna och senare olika anställen. samt start. 15 affär i Stockh. i eget namn. Stockh. stads brandstods-bol. besikt.-man f. askledn.-anlägg. n.

ANTHONY GRILL. Utex. fr. Örebro tekn. elem.-sk. 92, stud. o. prakt. v. ino. utl. sockerfabriker; dir.-assist. v. socker, stärkelse- o. glykosfabr. i Wolmirstedt 1900, disp. där 04. Sdn slutet av 06 disp. v. Sv. sockerfabr.-a.-b. sockerfabr. v. Jordberget.

TORSTEN HUMMEL-GUMELIUS. Utex. fr. Schartaus hand.-inst. 91, fr. Falu bergssk. 93, fr. Tekn. högsk. 97, gruvmäst. v. Grängesb. gemens. förvalt. 99—02, disp. o. gruvning v. Gruf-a.-b. Dalarnes gruvor o. egend. v. Idkerberget o. Råms-hyttans bruk 02, verkst. dir. o. disp. f. Norbergs gruvförvalt. sdn 14. Styr.-led. i Allm. livförsäkr.-bol., Järnbruksförb. Fullm. i Arbetsgivareföreningen.

EMIL SMITH †. Uljtn. v. Skärgårdsart. 70, löjtn. v. Flott. 75, i res. 83, kapt. 92, komm.-kapt. i Flott. 02. Lotskaptens o. chef f. Norrköp. fördeln. 86—92, f.

Stockh. fördeln. 92—15. Tf. led. av Lotsstyr. 03—05. Led. av Riksd. A. K. 1900—02. Medarbet. inom dagspressen, utg. Råd t. unga seglare, Nautisk ordbok på svenska, eng. o. tyska spr. Känd och populär särskilt inom seglarkretsar.

AXEL PAHLSSON †. Utex. fr. Tekn. sk. i Malmö 69, rit. o. konstr. v. Cocksms mek. verkst. i Malmö 70—81, anst. h. Ljungrens mek. verkst. i Kristianst. 82 o. avanc. t. överingv. varifr. han avg. 19. Led. av hamndir., gas- o. vatt.-verkstyr. expert i Bureau Veritas.

EDVARD JÄDERIN †. Stud. 69, fil. kand. 75, aman. v. Stockholms observ. 70—71, v. Uppsala observ. meteor.-avd. 74, bitr. astronom v. Stockholms observ. 76—78, lektor i geodesi o. topografi v. Tekn. högsk. 78, professor där 11—17. fil. hed.-dr. i Uppsala 07. Chef f. förbered. gradmätn.-exp. 98, deltog delvis ss. chef f. svenska avd. i svensk-ryska gradmätn.-arb. på Spetsbergen 99—02. Styr.-led. i Sällsk. f. antropol. o. geograll. Konst. av en mycket uppmärksam samlad geodet. basmätn.-app. Led. av Krigsvet.-akad. Vetenskapt. författare och föreläsare.

ALBERT LINDHAGEN †. Stud. 82, jur. utr. kand. 89, v. hvd. 92, aman. i Ecks.-dep. s. å., t. f. byrachef där f. lärov.-byrån 09, kansliråd 11. Sdn 94 sekr. i Stockh. högsk. styr. Styr.-led. i samf. St. Erik, led. av dir. ö. Sunnerdahls hemskolor

EMIL FRYKBERG †. Etabl. egen affär i Uppsala 84, bild. J. E. Frykbergs hand-a.-b. i Stockholm 10, a.-b. Frykberg & Åfelt i Uppsala 14. Ordf. i Uppsala spec.-fören. 1900, i Upplands minuthand.-förb. 08, i Upps. hand.-fören. 09, styr.-led. i Mell. o. Norra Sveriges sockerengros.-fören. 20, initiativtag. i Sv. kolonialvaruengros.-fören. 10, föredragsh. i merkant. fragor. Stadsfullmäktig sdn 1900, landst.-man sdn 12. Verkst. dir. i Björkqvistska pansarbätsaml. 12, en av de ledande personligheter i Bondetaget 14, initiativtag. t. bild. av Sv. pointerklubben 03, v. ordf. i Sv. kennelklubben 04.

EMIL HEDQVIST †. På sin tid förste kortschefe i det av fadern grundade. stora sågverksföretaget A.-b. Storfors, senare disponent o. verkst. dir. där t. 17. På sin tid led. av dir. f. Pitteå hosp. o. asyl, led. av hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk., ordf. i styr. f. Sv. hand.-bankens avd.-kont., samt landstingens man.

OLOF OLÉN †. Anst. v. Thermanii verkst. i Hallshög fr. 98, dcläg. i firman Olsson & Ollén i Vallå 01—12, sdn sistn. är inneh. av firman Olléns tröskmaskinfabr. i Flen. Komm.-fullm., municip.-fullm., led. av skolorn o. komm. allmäningsstyr. Styr.-led. i a.-b. Flens tegebrukt., a.-b. Wilh. Fredrikson, a.-b. m3b3fabr. Varia.

ELOF MEDÉN †. Efter genomgången ingenjörutbildn. prakt. i Fören. Stat. 93—1900, da han flyttade över t. Engl. och senare t. Sverige, anst. v. Gasaccumulator; utreste ånyo 14 t. F. S. för att taga hand om den ing. vetenskap. utveckl. av American Gas Accumulator Co och var sdn dess verksam inom detta företag. Uppfinnare av bl. a. ett fyrsystem i luftfarten, vilket redan funnit användning i Amerika.

JULMARKNAD I KÖPENHAMN. Forts fr. sid. 164.

nationalklädda damer med stor framgång skötte försäljningen. Marknaden öppnades av svenske ministern, frih. Beck-Friis och pastor Boman med fru fyllede synnerligen lyckligt sin uppgift som arrangörer och värdfolk. Prinsessan Margaretha bidrog mycket verkningsfullt att göra det hela till en succés genom att själv deltaga i försäljningen, som i allt gav den stortadte behållningen av nära 30,000 kr.

Till bild å sid. 164.

Professor Oscar Matthiesen har i över sju år arbetat på den stora riksdagsmålning i olja, vilken föreställer den scen den 5 juni 1915, då Danmarks reviderade grundlag trädde i kraft. Uppgiften har varit mycket stor och naturligtvis har från många håll rests kritik. Prof. Matthiesen är i synnerhet icke populär bland representanterna för den yngre målarskolan, mot vilken han uttalat sig i onödigt skarpa ordalag. Hans frescomålningar, som bl. a. finnas i olika läroanstalter i Köpenhamn, avtvinga emellertid respekt och på det hela behärskar Oscar Matthiesen bättre än andra det stora formatet.

Denna tavla föreställer det ögonblick, då dåvarande konseljpresidenten Zahle överlämnar grundlagen till folketingets ordförande, den framlidne Pedersen Nyskov, och en hel rad kända danska politiker, av vilka många under de nu gångna sju åren ha avlidit, äro synliga på tavlån. I mitten ligger man märke till socialdemokraternas ledare Borgbjerg, nuvarande inrikesministern Kragh, och i främsta raden bl. a. I. C. Christensen, Stauning, statsminister Neergaard m. fl. Tavlån har nyligen avtäckts vid en festlighet i riksdagen, varvid alla riksdagsmännen voro närvarande och Oscar Matthiesen i ett föredrag skildrade verkets tillblivelsehistoria. Tavlån blir en stor pendant till Nicolai Hansens mycket bekanta målning över den grundlagsgivande riksdagsförsamlingen 1849, om än utförandet är i helt annan stil.

EDVARD MUNCH. Forts. fr. sid. 167.

stil, där kraften, förenklingen och den dekorativa färgbehandlingens voro de främsta känneteckna. Klassisk harmoni saknas ofta men det lidelsefulla uttrycket förefelar icke att göra stark verkan. Munch, som ofta valt tåmligen "litterära" ämnen, har också blivit mycket uppskattad i Tyskland och står onekligen som den moderna riktnings främste målsman i Norge.

"Der fotografieren."
 "PRINS LOUIS AV BOURBON", pretenderad sonson till konung Ludvig XVII besöker påven i Vatikanen. Prins Louis är i varje fall av en slående likhet med sin farfars far konung Ludvig XVI.

Prins Louis av Bourbon, som nyligen avlagt ett besök hos den Helige fadern i Rom, och från vilket vi återgiva en bild, har en ytterst romantisk familjehistoria. Först och främst är det mycket tvivelaktigt om han verkligen har rätt till sin kungliga titel. Han påstås nämligen härstamma från den olycklige Ludvig XVII av Frankrike, vilken som litet barn under revolutionen inspärrades i Tempeltornet. Det har emellertid aldrig lyckats slutgiltigt bevisa, att den gosse, som avled där den 8 juni 1795 verkligen var Marie-Antoinettes son. Fångvaktarens hustru påstod nämligen intill sin död att det verkliga kunga-

Klick: Goss. Kithyrå & Kitchanestall, Ober-SHAHEN AHMED KADJAR AV PERSIEN i dessa dagar på besök i Paris, där den unge fursten, född 1898, är en liksom i London icke sällan sedd gäst.

barnet flytt och ett annat insmugglats i fängelset. Många pretenderer på den kungliga värdigheten uppträdde och

EX-HERTIGPARET AV BRAUNSCHWEIG som nu med sina 5 barn slagit sig ned i München där hertigen byggt ett residens.

EX-HERTIG ERNST AUGUST är yngste son till nyligen avlidne hertigen av Cumberland.

EX-HERTIGINNAN VIKTORIA LUISE, enda dotter till ex-kejsarparet av Tyskland.

Efter nytagna porträtt.

Klick: Goss, Ugg.

bland dessa vann Karl Wilhelm Naundorff, som 1810 framträdde i Berlin, mest tilltro. Denne var emellertid föga hederlig, sysslade med falskmynteri och spiritism och förde ett kringflackande liv från Tyskland till Frankrike, England och Holland, där han dog 1845 i Delft. Holländska regeringen erkände honom emellertid som Louis XVII och tillät hans barn att bära titeln prinsar av Bourbon. Det är denne Naundorffs sonson, som nu besökt Rom och av påven mottagits med kungliga ärebetygelser.